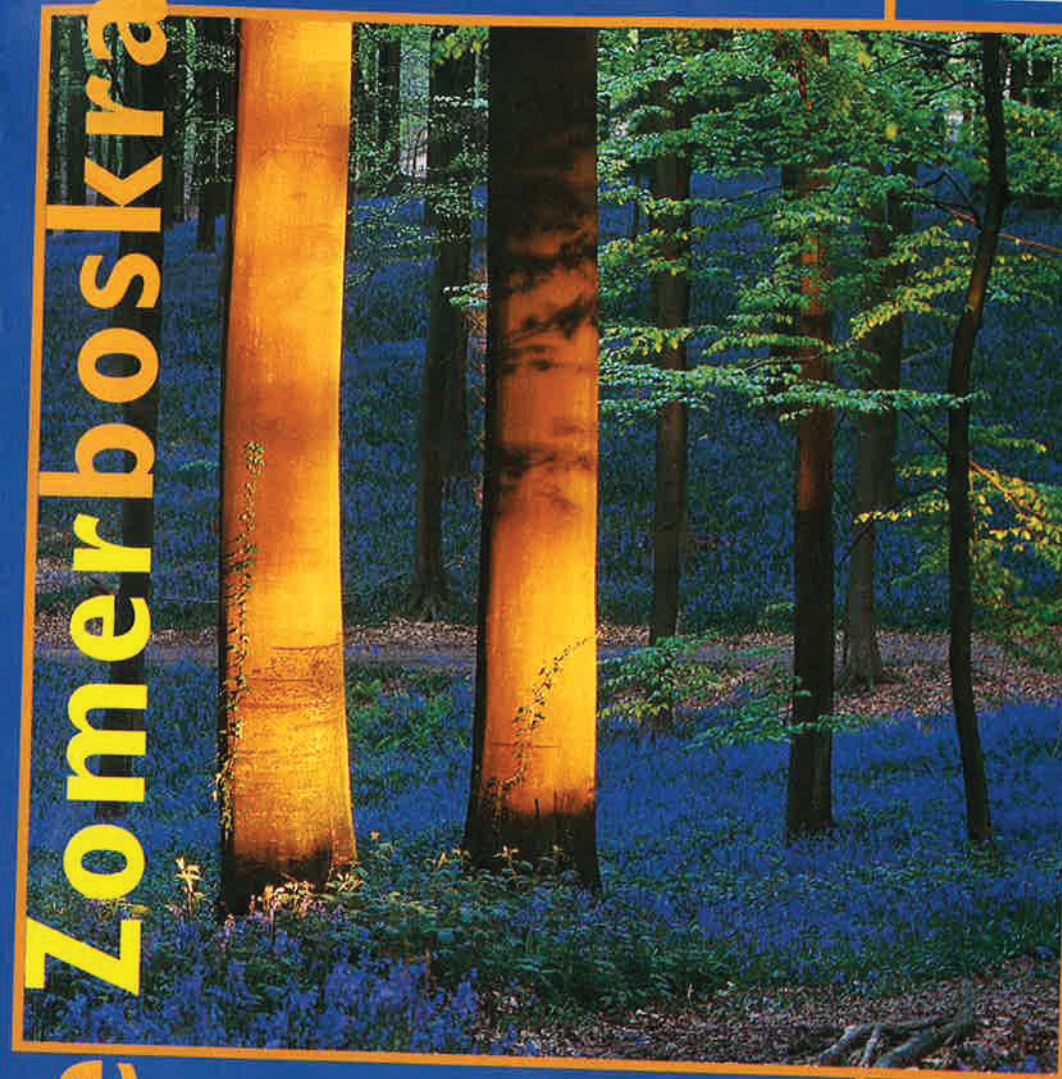

De Zomerboskrant

twemaandelijks tijdschrift • juli-augustus • 32de jaargang nr. 3 • ISSN 0273-137 X
Afdruktokantoor: 9090 Melle 1

Mededelingsblad van
Vereniging voor Bos in Vlaanderen

Juli
Augustus
2002

De Vereniging voor Bos in Vlaanderen (VBV) biedt u vijf zomerzoektochten verspreid over de Vlaamse provincies

West-Vlaanderen

In en rond het Helleketelbos van Poperinge, in de Westhoek op een hopenescheut van de Franse grens en op de uitlopers van het Heuvelland, stellen wij u een bos- en landschapswandeling voor met vele unieke (ver)gezichten en een hoog alcoholgehalte aan couleur locale.

De Boshoeve
De Hellekapelle
Café Katterman
De Helleketel
Sparhof

Vlaams-Brabant

Wandelen tussen boomgaarden in de omgeving van Beersel. Een prachtige streek met holle wegen, kerkwegels en bospaden, afgewisseld met korte steile hellingen en prachtige valleien.

Antwerpen

De kolonie Merksplas is een uniek beschermd landschap met een bijzonder rijk verleden: van bedelaarshuis tot strafinrichting. Mijmerend over de scheidingslijn tussen vrijheid en invrijheidstelling wandelen we zorgeloos doorheen deze cultuurhistorische site.

Merksplassestwg 104
2310 Rijkevorsel

Oost-Vlaanderen

In het zog van ettelijke generaties Flandriens vertoeven we even in de buurt van de oudste stad van Vlaanderen: Geraardsbergen. Met de smaak van echte mattetaarten in de mond trekken we doorheen het Raspaillebos, een pareltje in de Vlaamse Ardennen.

Limburg

Onze 40 kilometer lange fietstocht langs de Grensmaas voert ons langs kronkelende paadjes doorheen graslanden met een schat aan weidebloemen en afgezoomd met meidoorn, sleedoorn en hondsroos. Pittoreske Maasdorpen, talrijke kastelen en bijhorende parken vervolmaken dit idyllisch decor.

DE WISSEN
BEZOEKERSCENTRUM VOOR DE WAASE
EN DE VLAAMSE ARDEN
Maaspark
3650 Stokkem

Natuurlijk wil je na een fikse fietstocht of wandeling de beentjes even laten rusten en nadenken over de vragen. Waar kan je dat beter doen dan op een gezellig terrasje langs, of in de buurt van het parcours? Bij elke Zomerboskrant vind je dan ook een gratis drankbonnetje! Het ideale moment om de antwoordkaart in te vullen of plannen te maken voor een volgende zoektocht.

Voor de eerste maal in vijf jaar ontbreekt op twee locaties een drankbonnetje door een gebrek aan interesse bij de lokale horecazaken. Waarvoor onze excuses!

Beste bosvrienden,

Voor de vijfde maal pakt de Vereniging voor Bos in Vlaanderen (VBV) uit met de Zomerboskrant. Voor heel wat gezinnen is de Zomerboskrant de ideale manier om kennis te maken met de vele, maar dikwijls onbekende en onbeminde bossen in Vlaanderen.

De VBV-zomerzoektochten zijn in de eerste plaats plezierig om te wandelen en te fietsen, maar de aandachtige lezer zal er ook wat van opsteken. Elke zoektocht besteedt immers aandacht aan de typische kenmerken van de locaties. Niet alleen bos en natuur, maar ook de cultuurhistorische aspecten en andere wetenswaardigheden worden beschreven.

We hopen dat je met de zon op de rug kan genieten van vijf prachtige zoektochten. We wensen je alvast veel zoekgenot!

De Werkgroep Recreatie

De Zomerboskrant komt mede tot stand door de Werkgroep Recreatie van de VBV en de vele streekkenners en gidsen. Deze werkgroep wordt een zeer belangrijk werkinstrument voor de toekomst. Steeds meer mensen brengen een bezoek aan het bos. Steeds meer en luider klinkt de vraag om recreatiemogelijkheden en -voorzieningen in de Vlaamse bos- en natuurgebieden.

Ontspanningsmogelijkheden in het bos zijn divers: wandelen, fietsen, genieten van de natuur en de stilte, mountainbiken, paardrijden... Elke recreatievorm eist zijn of haar plekje op in het bos. De hedendaagse bosbeheerder besteedt dan ook veel tijd aan de socio-recreatieve functie van het bos.

De Werkgroep Recreatie wil een dialoog tussen de recreant en de bosbeheerder tot stand brengen. De werkgroep zoekt oplossingen om de steeds groter wordende vraag naar recreatie in bos en natuur te verzoenen met ecologische en economische motieven.

De werkgroep werkt op dit moment aan een visietekst die de doelstellingen van de VBV op het vlak van recreatie omkadert.

Ook jij kan je stem laten horen! De VBV is een belangrijke gesprekspartner in de maatschappelijke discussie rond bos. Wil jij ook deelnemen aan dat overleg? Heb jij ook een schitterend idee of wil je meehelpen denken rond recreatie in bos en natuur? Of wil je gewoon zelf een zoektocht in je streek samenstellen?

Geef dan gerust een seintje aan het VBV-secretariaat: tel: 09 252 21 13 of info@vbv.be

Hoe win je de hoofdprijs?

Per zoektocht moeten verschillende vragen worden beantwoord. De antwoorden worden ingevuld in een balkje.

		10			
--	--	----	--	--	--

Elk hokje van het balkje stemt overeen met één letter van het antwoord (ij staat voor twee letters). De letters in de vet omrande hokjes leiden tot de oplossing van de zoektocht per provincie.

Een voorbeeld:

Stel dat de oplossing voor vraag één van de zoektocht in de provincie Limburg 'bosuil' is, dan vul je deze oplossing in het daarvoor bestemde balkje in:

b	o	s ¹⁰	a	i	e
---	---	-----------------	---	---	---

De letter 's' van het vet omrande hokje is de tiende letter van de oplossing van de zoektocht in Limburg. Samen met alle andere letters kun je de oplossing voor deze zoektocht vormen. Je vult de letter 's' dan zo in op de antwoordkaart:

b	1	o	2	s	3	w	4	e	5	r	6	k	7	e	8	r	9	s	10
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

Om de hoofdprijs in de wacht te slepen, heb je de oplossingen van alle provincies nodig. Net als bij bovenstaand voorbeeld gebruik je hiervoor de letters in de vet omrande hokjes op de antwoordkaart van de eindoplossingen per provincie. Veel succes!

Wie in aanmerking wil komen voor de hoofdprijs of één van de andere prachtige prijzen stuurt de ingevulde antwoordkaart **vóór 20 september 2002** naar Vereniging voor Bos in Vlaanderen, Geraardsbergsesteenweg 267, 9090 Gontrode.

Let op, alleen officiële antwoordkaarten komen in aanmerking! Er worden geen kopieën aanvaard. Een onschuldige kinderhand zal de uiteindelijke prijswinnaars uitkiezen. De winnaars worden schriftelijk verwittigd. De uitslag wordt ook bekend gemaakt in de Boskrant en via de VBV-website (www.vbv.be).

Wil je familie of vrienden een origineel kado schenken? Je kan een extra Zomerboskrant bestellen bij de VBV! Schrijf gewoon € 5,00 over op rekeningnummer 448-3605351-56 (vermelding 'kado zomerboskrant 2002' en het juiste adres). Wij sturen de Zomerboskrant onmiddellijk op na betaling(*).

(*) Zolang de voorraad strekt

Eindredactie: Lut Slembrouck & Geert Van Kerckhove.

Het Helleketelbos: op een hoppescheut van de Franse grens

Voor onze wandeltocht in het Helleketelbos rijden we richting Ieper. Heel lang geleden – nog vóór de Romeinen onze gewesten onveilig maakten – was er in deze regio veel bos. Alles boven de zeespiegel was toen bos, met uitzondering van de dalen en de valleien waar water stroomde. Daar vond je moerassen met hun typische levensvormen. Maar van zodra de mens zich op een vaste stek begon te nestelen, kapte hij de bomen en legde hij de moerassen droog voor landbouw en woonzones. Op de plaatsen waar het telen van gewassen of het grazen van dieren niet 'rendabel' bleek, of waar geen dorpen, steden of nijverheidszones werden ingeplant, zijn er vandaag nog bomen te vinden.

De laatste grote 'aanslagen' op onze bossen vonden plaats tijdens de twee laatste wereldoorlogen. Zo is het ook ongeveer gelopen met het Helleketelbos in Poperinge.

We volgen de N38 richting Poperinge. Daar nemen we dan de ring R33 richting Abele tot aan het rond punt met het Frimout-kunstwerk. Weerom richting Abele, de N333. Na enkele kilometers zien we aan de rechterkant een café, de Luttertap, en een bruinkleurige wegwijzer 'Helleketelbos'. We rijden rechts tot bij de Boshoeve. Daar kunnen we aan de linkerkant de auto parkeren op de openbare parking. Hier starten we onze wandeling.

Voor we de wandeling beginnen, leggen we eerst even uit wat 'helleketel' betekent. Helle is gelijk aan hille of hill, heuvel. Ketel verwijst naar een opvallende dalvorm of laagte. Een helleketel is dus synoniem voor keteldal. Gek dat nu net het bos óp die heuvel zo genoemd wordt...

Een Hellekapel is dan weer een verhaal apart. Nabij het Helleketelbos moet er vroeger namelijk een café geweest zijn. Blijkbaar ging toen niet iedereen altijd braaf naar de zondagsmis en kwamen sommigen liever op café om er een pint te pakken.

Het Helleketelbos is ongeveer 42 ha groot en maakte ooit deel uit van een minstens tien keer grotere oude bosgordel die zich uitstrekte van Watou over Proven, Krombeke, Westvleteren, Oostvleteren en Woesten tot Zuidschote en Beselare. Als we het bos inwandelen, zien we links en rechts bospercelen met Corsicaanse den, gewone den en een ondergroei van voornamelijk braam. Rechts bevindt zich het Poperingse speelbos. Dé plaats voor kinderen om te ravotten.

Vraag 1

Tot welk type bomen behoren de buitenste rij bomen?

7			15						
---	--	--	----	--	--	--	--	--	--

We wandelen verder tot voorbij de schuilhut en volgen de weg die naar rechts afbuigt. Bij warm weer genieten we van de parasolkoelte van het bos. Voorbij de picknickplaats stappen we verder langs de bosrand. We hebben de hele tijd de Oude Vijfgemetenstraat gevolgd. We slaan het 3de bospad aan het infobord rechts in: de Paardendreef. Een dreef met een verhaal.

Tijdens schermutselingen onder het bewind van Napoleon I liet een onbekende Franse ruiter hier het leven. Hij werd ter plaatse in niet-gewijde grond begraven, samen met zijn paard. Volgens de legende was deze plek vroeger duidelijk zichtbaar. Er groeide geen gras, geen kruid of geen boom meer. Maar dat is nog niet alles. Erger is, naar men zegt, dat telkens als er zich in deze streek een ramp zal voltrekken, de Napoleontische soldaat zich zal vertonen: dreigend, angstwekkend, wraakzuchtig.

Vraag 2

Wellicht weet je wel naar welk eiland Napoleon ten tweeden male verbannen werd? En waar hij niet meer ontsnapte!

	8			11	16				
--	---	--	--	----	----	--	--	--	--

Vraag 3

Voor welke diertjes wordt hier op het infobord gewaarschuwd?

				9
--	--	--	--	---

In een zomers bos kan het doodstil zijn, terwijl er toch heel wat vogels en insecten verscholen zitten tussen de bladeren. We volgen het bospad tot aan de slagboom waar we het bos verlaten en links afslaan richting asfaltweg. Links, aan de rand van het veldweggetje, staan vele sleedoornstruiken. Als we van dichtbij kijken, zien we misschien al de kleine pruimpjes. Hiervan wordt vaak lekkere wijn gemaakt! Pas wel op voor de doornen aan de takken.

We dwarsen de oude Vijfgemetenstraat en slaan de Kleine Casseldreef in.

Aan de rechterkant hebben we een prachtig uitzicht op de West-Vlaamse heuvelrug. De 'bergen' die we zien, zijn getuigenheuvels: heuvels die getuigen van een tijd vóór de bossen, toen het hier allemaal zee was. Het zijn in feite ferm uit de kluiten gewassen zandbanken. Ze werden opgehoogd met door de Diestiaanzee (zo'n 25 tot 7 miljoen jaar terug) afgezette lagen klei en andere afzettingen, en opgestuwd door de aardkorst toen de Alpen gevormd werden. De wind en het water erodeerden de plaatsen rondom de getuigenheuvels. Door het ijzer in de toplaag klitte het zand aan elkaar en ontsnapten deze heuvels aan erosie. Een van de bekendste is de Kemmelberg, onder meer van de wielervedstrijd Gent-Wevelgem.

Vraag 4

Een van de bergen is genoemd naar de typische kleur van de ijzerhoudende laag aan de oppervlakte. Hoe heet deze berg?

3								10
---	--	--	--	--	--	--	--	----

We bevinden ons hier op een respectabele hoogte boven de zeespiegel wat de kansen op mooie, soms spectaculaire, vergezichten vergroot. Geniet van het panorama! Verder oostwaarts zien we de belangrijkste hoppestad van België.

Vraag 5

Hoe heet die stad waar dit jaar op 15 september de Hoppestoet weer uitgaat?

1		4						
---	--	---	--	--	--	--	--	--

We volgen de Kleine Casselstraat, dus niet rechtdoor maar linksaf waar we de wegwijzer 'Hoppelandroute' zien. Boven het bordje 'Hoppelandroute' staat een verkeersbord en tekst.

Vraag 6

Welke tekst staat hier geschreven?

					17				
--	--	--	--	--	----	--	--	--	--

Aan de kapel met twee karakteristieke linden komen we uit op de Helleketelweg(*). We stappen rechts verder tot aan de volgende driesprong: de Wulphille. Op deze heuvel stond de galg waar honderden jaren geleden de 'Wulven', misdadigers, werden opgehangen.

In de Wulphullestraat is veel te zien, o.m. boerderijen die stilaan nostalgie oproepen. Aan de rechterkant staan veel knotwilgen. Aan de linkerkant, aan de eerste hoek van Bed & Breakfast Ter Hille staat ook een geknotte boom.

(*) Wandelaars die het 3,2 km korter willen, slaan hier links af. Geniet onderweg van de verlichtingspaal met café-namen. We gaan rechts, de Stoppelweg in en wandelen tot aan de fazantenheuvel – de oriëntatietafel en pikken weer in op het uitgebreide traject.

bijltje bij neer. Ze zorgen voor een goede waterhuishouding en ook voor nestgelegenheid van vele vogelsoorten, één ervan kan de steenuil zijn.

We stappen verder rechtdoor langs de rand van het dal. Als we niet verder kunnen, slaan we nog maar eens naar links. Zo meteen komen we terug in het 'oude' bos. We volgen de asfaltweg. Het Helleketelbos wordt beheerd als productiebos met natuurwaarde. Het beheer is in handen van AMINAL, afdeling Bos & Groen. Oudere bomen zijn geld waard en effenen de weg voor bomen die nog moeten groeien: verjonging. We kunnen dit bos niet zomaar los zien van economische belangen. Het heeft een bijkomende waarde in functie van de biologische rijkdom en toeristische troeven.

De oude bomen verhinderen dat het zonlicht tot op de bosbodem doordringt. Dit heeft tot gevolg dat er weinig ondergroei (mossen, kruiden, struiken, jonge bomen) voorkomt. Enkele planten zijn: donkersporig bosviooltje, kleine maagdenpalm, wilde hyacinth, blauwe knoop, gewone vleugeltjesbloem, mannetjesereprijs, Sint-Janskruid, tormentil en liggend hertshooi. Planten-namen waar poëzie in doorklinkt.

We steken de Stoppelweg, een asfaltbaantje, over en aan de slagboom trekken we opnieuw het bos in. Na een tijdje stappen, komen we tussen twee bosdelen. Aan het bospad kiezen we rechts, richting Sparhof. Wie nog steeds geen dorst heeft, slaat linksaf. Door het bos, tussen de weiden, komen we langs de slagboom weer het bos in. Hier even goed rondkijken. Want hier moet, volgens de overleveringen, ooit het kasteel van Treesje en Belletje verzonken zijn in de sompige kwelgrond. De poel aan de linkerkant zou een restant zijn van wat ooit de kasteelwal was: de 'Biermanwal'. We volgen links het bospad, de Dieperik in, doorheen de Steenakker.

Onze wandeling zit er bijna op, maar we gaan niet naar huis zonder een blik te werpen op een restant van wat ooit zo typisch was voor deze regio. In 1322 slaagde Ieper er in van de toenmalige graaf van Vlaanderen het monopolie van de lakenindustrie in de Westhoek te verkrijgen. Poperinge moest de lakennijverheid wel laten schieten, maar ontdekte de hop, de Hommel, als bijproduct voor en smaakmaker in bier. Poperinge heeft er wel bij gevaren. Het landschap draagt er vele sporen van, zo bijvoorbeeld rechts van het bospad. Neem ook de 'proef' op de som in de plaatselijke café's, die bier serveren uit o.a. de drie brouwerijen van Watou. Teveel keuze voor één namiddag. Maar langer in de streek verwijlen kan. (Info: dienst toerisme Poperinge.) Herken je het schuilhuisje? En verder, rechts, het speelbos Zo stevenen we terug af op de startplaats.

Terwijl je bij een drankje en een hapje de wandeling zit te verteren, is het ogenblik gekomen om het eindwoord samen te stellen:

EINDWOORD

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----

Tekst en ontwerp wandeling: Guido Quaghebeur en Wim Parmentier (Natuurpunt De Vlondersm. Regionaal Landschap West-Vlaamse Heuvels).

Wandelen tussen boomgaarden in Beersel

Vlaams-Brabant heeft heel wat troeven op het vlak van fietsen en wandelen in een groene en rustige omgeving. Bovendien kunnen we er genieten van lokale lekkernijen die naam en faam hebben in Vlaanderen. Onze wandeling vindt plaats in de omgeving van Beersel, de streek van de Kriek en de Geuze! Beersel situeert zich aan de zuidelijke rand van Brussel, in de buurt van de Zennevallei. De streek kenmerkt zich door de aanwezigheid van verschillende, soms steile, heuvels. We zullen dat tijdens de wandeling ongetwijfeld merken. Het startpunt van de wandeling ligt dichtbij het centrum van de gemeente Beersel. We bereiken Beersel via afrit 19 van de E19 richting

Bergen-Charleroi. Vervolgens direct linksaf richting Beersel, en verder volgen we richting Beersel-centrum. We komen langs het station van Beersel, en aan de kerk gaan we rechtdoor (Hoogstraat). Dan slaan we de eerste straat rechts in: de Laarheidestraat. De wandeling start aan de kleine parkeerplaats ter hoogte van het parkje Lobbos. Deze wandeltocht is meer dan 10 km lang (of ongeveer 3 uur stappen) en verloopt hoofdzakelijk via landelijke paadjes, holle wegen, bospaden en kerkwegels. De wandeling is bij droog weer geschikt voor een stevige kinderwagen. Bij regen kunnen sommige delen er zeer nat bij liggen en zijn laarzen aangeraden.

Glooiende weiden met boomgaarden.

We starten dus aan de Lobbos waar we – met de rug naar het parkje – linksaf de Laarheidestraat volgen. Opgelet want de auto's razen hier voorbij. Na 200 meter slaan we rechts de Kasteelstraat in. Dit straatje geeft onmiddellijk een idee van wat je verder op deze tocht te wachten staat: een smalle dalende kasseiweg met hier en daar reeds de eerste boomgaard.

Vraag 1

Voor het Blarenveld zien we aan huisnummer 27 in de Kasteelstraat een haag met meer dan 10 verschillende struiksoorten. Welke altijd groene stekelige struik kunnen we hier ontdekken?

				1
--	--	--	--	---

Na de afdaling nemen we links het Blarenveld. Deze dreef is omgeven met prachtige bomen, die in het voorjaar reeds vroeg in bloei staan. Op het einde van deze dreef nemen we de kleine veldwegel rechts. Na een paar meter krijg je een mooi vergezicht op de omgeving. De boomgaarden, overwegend kerselaars, weilanden en velden zorgen voor een indrukwekkend en prachtig uitzicht.

Vraag 2

Het huidige BEERSEL is ontstaan op 1 januari 1977 door samenvoeging van de gemeenten Beersel, Dworp, Huizingen en Lot. Welke gemeente ontbreekt hier nog?

	11						
--	----	--	--	--	--	--	--

We blijven deze veldweg volgen en bij de kruising met een kasseiweg (de Rollebeekstraat) gaan we linksaf en direct weer rechtsaf. Op het einde van deze weg, aan de Kerkhofsstraat, slaan we linksaf. We komen onmiddellijk op het kruispunt met de Laarheide waar we rechtsaf en vervolgens direct weer linksaf gaan, de J. Hauwaertstraat in. Wel even opletten op het kruispunt voor het doorgaand verkeer.

We kunnen nu rustig adem halen en genieten van het prachtige Brabantse landschap. We kruisen een klein beekje, de Kesterbeek, die haar brongebied heeft in 'de Kluts'. Die regio doen we aan op het einde van onze wandeling. We stappen voorbij een klein ambachtelijk bedrijfje dat op artisanale wijze varkensvlees bereidt. Dit familiaal bedrijf dateert reeds uit 1873.

Vraag 3

Wat is de naam van dat bedrijf?

					2			
--	--	--	--	--	---	--	--	--

De J. Hauwaertstraat gaat al snel over in een prachtige holle weg met aan de beide zijanten in het voorjaar een overvloed van bosanemoon en speenkruid en hier en daar ook gele dovennetel.

We klimmen verder, voorbij de Ast, tot aan de Kwetterheide. Tussen de Ast en de Kwetterheide nemen we rechts de Kleine Hertweg, een landweg die ons tot aan het hoogste punt van deze wandeling zal brengen. Op het kruispunt slaan we links af de Begijnbosstraat in. We bevinden ons nu op de Bruine Put. Bij mooi en helder weer hebben we een prachtig zicht op Brussel. We kunnen onder meer de Basiliek van Koekelberg, de Zuidertoren, het Atomium en de zendmast van de VRT in Sint-Pieters-Leeuw zien.

Het eerstvolgende pad aan de rechterkant slaan we in en we wandelen het Begijnenbos in. Het Begijnenbos is een overwegend loofbos, maar we zien er ook enkele naaldboomsoorten.

Straffeloos slenteren in Merksplas-Kolonie

Dankzij de inspanningen van de VVV werd Merksplas in 2001 uitgeroepen tot 'wandgemeente van het jaar'. Vooral het domein Merksplas-Kolonie nodigt uit tot wandelen. Onze wandelzoektocht start en eindigt midden in het domein Merksplas-Kolonie nabij de kapel waar we de wagen kunnen achterlaten.

Om deze centrale plaats te bereiken nemen we (vanaf afrit 22 op de E34) de weg van Beerse naar Merksplas (N132). Wanneer we dan de dorpskom van Merksplas binnenrijden, slaan we vóór de kerk links de Schuttershofstraat (N131) in. Later wordt deze straat de Molenzijde en steenweg op Rijkervorsel genoemd.

Merk op dat we het domein reeds betreden op het moment dat we over een brede gracht (8 à 12 m) rijden, die gegraven werd om ontsnapingspogingen van de landlopers te verhinderen. Een eindje verderop slaan we rechts de Kapelstraat in en belanden we op de hoofddreef van het domein.

Het uitzicht van het domein van Merksplas-Kolonie is sinds het begin van deze eeuw niet meer ingrijpend gewijzigd en wordt gekenmerkt door een unieke drevenstructuur. Deze site draagt een zeer apart cultuurhistorisch verhaal (van weldadigheidskolonie tot strafinrichting) met zich mee dat we tijdens deze zoektocht stuk voor stuk zullen prijsgeven.

We wandelen eerst tot aan de hoofdingang van de kapel. In de rondzuilen merken we een klein kruisje van blauwe hardsteen (arduin) op.

Vraag 1

Waarop wijst dit? Deze kapel is...

					1
--	--	--	--	--	---

Wanneer we vervolgens onze rug naar de ingangspoort draaien, kunnen we het huidige 'Centrum voor Illegalen' en de 'strafinrichting' goed aanschouwen.

De geschiedenis van Merksplas-Kolonie begint reeds in de periode van de Hollandse Bezetting. Men voelde toen de nood aan het probleem van de landloperij nationaal aan te pakken. Na de Franse Revolutie moesten de kloosters hun deuren sluiten voor bedelaars en landlopers omdat zij werden geassocieerd met duistere praktijken. Bedelen werd een misdaad en moest bestraft worden. De Hollandse bezetter gaf begin 19e eeuw een aanzet om die grote groep 'daklozen' en armen op te vangen. Zij waren voorstander van hulpverlening door collectieve werkverschaffing.

In 1813 werd een 'Rijksweldadigheidsinstelling' gebouwd. Aanvankelijk leek het systeem te falen. Het was nu eenmaal niet evident om bedelaars en landlopers de boerenstiel eigen te maken. In 1870 kocht de Belgische regering de gebouwen op om er een bedelaarshuis op te richten.

Aanvankelijk was het enkel de bedoeling dat landlopers, dronkaards en bedelaars uit het straatbeeld verdwenen. Stilaan groeide ook de idee van herscholing binnen de gevangensmuren in de landbouw en nijverheid: schrijnwerkerij, smidse, drukkerij, kleermakerij, schoenmakerij, klompenmakerij, rieten manden of parelmoeren knopjes. 'Een echt dorp' was zich aan het vormen. Begin vorige eeuw evolueerde de instelling Merksplas-Kolonie dan naar een strafinrichting.

Zwarte dagen in de geschiedenis van Merksplas-Kolonie waren de wereldoorlogen. Net voor WO I verbleven er 6 000 landlopers te Merksplas, na de oorlog was dat aantal herleid tot amper 1200. Onder meer besmettelijke ziekten waren de grote boosdoeners. Er waren weken dat er wel meer dan 50 mensen per dag stierven. Na de oorlog werden er dan ook vóór de kapel 2 vredesbomen geplant.

Vraag 2

Van welke boomsoort zijn deze 'vredesbomen'?

					6
--	--	--	--	--	---

We starten nu de wandeling vanop de hoofddreef en vertrekken naar links. Na de parking slaan we rechts de Nijverheidsstraat in. Links van deze eikendreef zien we het opleidingscentrum voor bewakers en penitenteire beamtten waar aangepaste vorming voor alle cipiers uit Vlaamse gevangenis en gevangenis aangeboden wordt. Op het einde van de dreef steken we schuin links over. Links van de weg zien we een grote put. En zo zijn er een heleboel op het domein van de Kolonie.

Wat voor putten zijn dit als je weet dat ze dienden om de hoofdgrondstof te leveren voor de gebouwen die binnen de gracht van de Kolonie werden opgericht?

[illegible]

Welke boomsoort is hier dominant aanwezig?

14				
----	--	--	--	--

Hoe heet deze man?

		15				11		7		8				2		17	
--	--	----	--	--	--	----	--	---	--	---	--	--	--	---	--	----	--

Daarnet zijn we een bomencirkel van schijncypressen gepasseerd.

Hoeveel bomen staan er in die opmerkelijke kleinste cirkel?

		18	
--	--	----	--

Als we het domein van de begraafplaats verlaten, volgen we gewoon de dreef die rechts van ons ligt. We passeren dan weiden en een akkerland om opnieuw de ringgracht te bereiken. Deze keer lopen we over de gracht heen en klimmen we links de wal rond de gracht op. Op deze wal staat een mooie dubbele rij bomen.

Wat is de dominante boomsoort op deze grachtenwal?

[illegible]

Merk op dat het landschap binnen het domein sterk verschilt van het landschap erbuiten. Buiten het domein heeft men een echt open landschap met grote akkers. Het domein zelf wordt echter gekenmerkt door een uniek drevenpatroon wat het landschap een gesloten indruk geeft. Na verloop van tijd zien we aan de linkerkant een huisje staan. Achter dit vervallen gebouwtje slaan we linksaf. Dit gebouwtje heeft vroeger een heel bijzondere functie gehad binnen de Kolonie. Het was namelijk de stal waar nieuw vee zo'n 40 dagen in afzondering moest verblijven om ziekte-epidemieën te voorkomen bij de ganse veestapel.

Hoe heet zo'n afzonderingsgebouwtje voor vee?

		9					5	
--	--	---	--	--	--	--	---	--

Merxplas Colonie -- Esfuchens de pommes de terre - Clardappelschiffers

Recht voor ons ligt nu de boerderij die moest instaan voor de veestapel (paarden, ossen, varkens, schapen en melkvee), de granenteelt (koren en haver) en de aardappelen.

Om de hele Kolonie voor het ganse jaar van eten te voorzien werden tijdens de oogstmaanden enorme vooraadkelders aangelegd. Op de eerste oude foto kunnen we links en rechts de 'patattenkelders' zien. De mensen daartussen zijn de 'patattenschillers'. Voor deze klus werden gedetineerden met een handicap ingeschakeld. Dagelijks schilden zij een grote hoeveelheid aardappelen, één aardappel per gevangene. Tel maar na ... als er 5000 gevangenen verblijven in de Kolonie. Rechts op de foto staan de bewakers.

Jammer genoeg hebben we geen toelating om op het erf van de boerderij te komen. Daarom hebben we nog een opmerkelijke oude foto uitgezocht. Hierop zien we het enige schild-

wachterstorentje van het domein dat nog overeind staat. Deze torentjes moesten ervoor zorgen dat de bewakers konden schuilen voor regenbuien. In totaal zouden er vroeger zo'n 50-tal over het domein verspreid hebben gestaan.

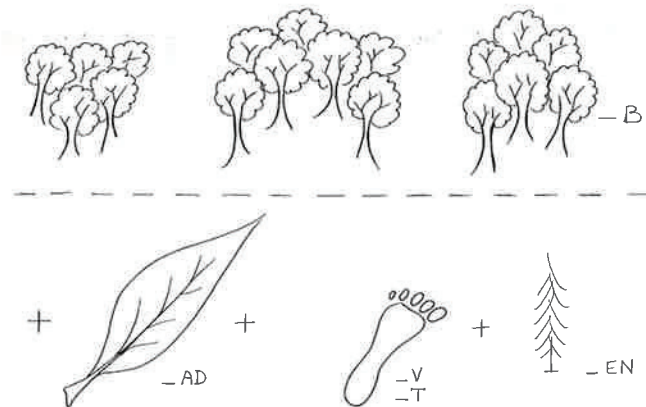
Door de weg naar rechts te nemen en de eerstvolgende dreef links in te draaien komen we weer bij de kapel uit. Als we nog een suggestie mogen geven loop dan links rond de kapel en gluur eens door de ramen van de kapelkelder. De kapel is volledig onderkelderd en doet dienst als zeer ongewone voorraadkelder van pekelvaten voor o.m. rode en witte kolen en wortelen.

De kapel is in eclectische stijl gebouwd, zoals het Centraal station van Antwerpen. Hier zou binnenkort het gevangenis­museum een onderkomen moeten vinden. Deze kapel is een van de weinige voorbeelden van een kerkgebouw met multifunctioneel gebruik: kerk en voedsel­voor­raad­kelders, vrijetijd­srui­me, een tijdlang konden bewakers er in de kelder zelfs terecht voor schiet­oefeningen, museum, ...

Het loont zeker ook de moeite om de buitenmuren van de kapel te bestuderen. De bakstenen hebben onregelmatige vormen, ze zijn met de hand gemaakt. Om het uitzicht van die onregelmatige vorm wat bij te werken gebruikte men een trucje. Bij het voegen gebruikte men te veel mortel, waarmee de afwijking van elke steen werd verbeterd. Daarna kleurde men de voegen met een rode verf op waterbasis. Als we de rebus kunnen oplossen dan weten we waaruit de rode kleur van deze verf bestond.

Vraag 9

Hoe heet deze kleur?

[illegible]

Voor de bewakers van de strafinrichting bouwde men binnen het domein verschillende huisjes. Deze zijn te zien vanaf de andere flank van de kapel. Ook nu nog zijn een aantal van hen bewoond, vele zijn echter aan een fikse renovatie toe. De woningen, rechts van de N131, die we tegenkomen als we terug huiswaarts keren richting Merksplas zijn riante directiewoningen.

Vraag10

Het huis van de vroegere directeur onderscheidt zich van de andere door zijn kleur. Welke kleur?

--	--	--	--

Kort daarop rijden we weer de ringgracht over en verlaten we dus het domein van Merksplas-Kolonie. Tijd om even op de wegenkaart te kijken voor een laatste vraagje.

Het gebied dat we vandaag bezocht hebben wordt gekenmerkt door statige dreven, met hier en daar kleine bosjes en opmerkelijke bomen.

Vraag 11

We zoeken een ander adjectief voor 'opmerkelijk', dat de naam omvat van een riviertje dat iets ten noorden van het domein Merksplas-Kolonie kronkelt.

[illegible]

Je hebt ongetwijfeld genoten van dit prachtige domein en zijn rijke geschiedenis. Deze vreemde combinatie van natuurschoon, architecturaal inzicht en karakter heeft ongetwijfeld existentiële vragen omtrent vrijheid, in vrijheidstelling, vrijheidsberoving en straf opgeroepen. Over dit alles kan je rustig nadenken bij een drankje in taverne 'Casa Nova'. De taverne bevindt zich een paar honderden meter rechtsaf richting Rijkervorsel, m.a.w. in tegenovergestelde richting van waaruit je gekomen bent.

EINDWOORD

[illegible]

Mensen die het gebied te fiets willen verkennen, kunnen terecht bij fietsenverhuurder PEERAER (in het dorpscentrum). De zaakvoerders toonden zich bereid om, mits verwittiging, ook op zondag (hun sluitingsdag) fietsen te verhuren.

Best vooraf contact opnemen: 014 63 30 35 of via mail: fietsenpeeraer@yucom.be.

Onze zoektocht is evenwel niet per fiets af te leggen. Maar in het VVV-kantoor zijn er voldoende fietskaarten van de streek te verkrijgen.

Tekst: Kristel Steenhout en Lut Slembrouck.

Deze zoektocht kwam tot stand i.s.m. het Gevangenis­museum vzw en VVV-Toerisme Merksplas. Met dank aan Karel Govaerts voor zijn deskundige rondleiding in het domein en voor het ter beschikking stellen van tekst- en fotomateriaal.

Wat en Wie is de VBV?

De Vereniging voor Bos in Vlaanderen (VBV) staat garant voor bosbehoud, bosuitbreiding en multifunctioneel bosgebruik.

Wil je ook meer weten over het beheer van bossen?

De Boskrant informeert bouseigenaars en bosgebruikers op een doortastende, maar vlotte wijze. Bovendien werken we aan een hervorming van de Groene Band die dieper ingaat op enkele praktische beheertips. Ook de internationale evoluties ontsnappen niet aan onze aandacht in de rubriek 'tropisch bos'.

Geniet je ook van een prachtige boswandeling?

In elke Boskrant vind je een wandeling of fietstocht in één van Vlaanderens minst bekende bosgebieden. En als toetje hebben we elk jaar de Zomerboskrant: fiets- en wandelplezier in elke provincie met een prachtige prijzenpot en gratis consumpties!

Wil je ook onze weinige Vlaamse bossen behouden en uitbreiden?

Natuurlijk is de VBV zeer actief in bosprojecten zoals de Week van het Bos en verschillende bosuitbreidingsprojecten (Parkbos Gent, Stadsbos Roeselare, Regionaal bos Waasland, ...).

Als vereniging spelen wij ook kort op de bal naar de Vlaamse Regering. We houden een oogje in het zeil voor het behoud van onze bossen en voeren zo nodig actie op het terrein. Denken we maar aan Kelchterhoef, Kaprijke en Kapellen waar door VBV-actie de laatste jaren ongeveer 200 ha bos werd gered van ontbossing.

Uiteraard organiseert de Vereniging voor Bos in Vlaanderen heel wat activiteiten.

U vindt daar meer over op onze website www.vbv.be. We geven je alvast een voor-smaakje: VBV-excursie over bestrijding Amerikaanse vogelkers, VBV-excursie over dagvlinders, ... Heel wat van onze activiteiten zijn gratis. Indien er toch een deelnameprijs gevraagd wordt, heb je als VBV-lid recht op een korting.

Maak je vandaag nog lid van de VBV!

Als je vóór 20 september 2002 lid wordt, betaal je slechts € 17,00 op rekeningnummer 448-3605351-56. Je ontvangt de resterende boskranten van 2002 en je bent onmiddellijk geabonneerd tot eind 2003.

Davidsfonds Zomerzoektocht Ontdek Ronse in de Vlaamse Ardennen

Zin in een boeiend dagje uit met het gezin, vrienden of familie? *Van zaterdag 22 juni tot zondag 29 september 2002 kunt u elke dag deelnemen aan de zomerzoektocht 'Ronse in de Vlaamse Ardennen'. U wandelt er langs het parcours van de Fiertelom-megang, leert de Bommels kennen en verkent de Sint-Hermescripte. U kuiert door landelijke dorpen als Zulzeke of Nukerke, toert rond in het kunstenaarsdorpje Kwaremont of geniet van de rust onder het groene bladerdak van het Muziekbos.*

Voor de deelnemers is er een prijzenpot van meer dan € 35.000 te verdelen. Voor kinderen is er een speciale zoektocht. Technopolis, het doe-centrum voor wetenschap en technologie, plaatst ook dit jaar interactieve opstellingen langs het parcours. Jeff Broeckx tekende een grappige strippostermap en een leuke vakantiewenskaart. Kortom, de zoektocht is een leuk dagje uit voor klein en groot in een streek waar het aangenaam vertoeven is.

Inschrijven

Toerisme Ronse, De Biesestraat 2, 9600 Ronse (tel. 055 23 28 16)
De deelnemingsprijs bedraagt € 14,75 (€ 12,25 voor Davidsfonds leden).

Daarvoor krijgt men:

- nieuwe cultuurtoeristische gids Ronse in de Vlaamse Ardennen van Eric Devos (€ 12,50)
- een brochure met parcoursbeschrijving en deelnemingsformulier (€ 2,50)
- de kinderzoektocht (€ 2,50)
- de strippostermap van Jeff Broeckx (€ 7,50)
- een vakantiewenskaart, talloze kortingen en voordelen voor museabezoeken en bij de streekhoreca

Meer informatie:

Sylvie de Kegel
tel. 016 310 600, fax 016 310 608
sylvie.de.kegel@davidsfonds.be

Zoektocht Stichting Leefmilieu vzw 'Speuren naar een leefbare theaterwijk' in Antwerpen!

Van 1 oktober tot 31 december 2002 organiseren Stichting Leefmilieu vzw/KBC en de Stedelijke Milieudienst opnieuw een boeiende wandelzoektocht 'Speuren naar een leefbare stad'. Ditmaal in de Antwerpse 'theaterwijk'.

De zoektocht start bij de Stichting Leefmilieu en leidt u onder meer langs de Bourlaschouwborg en het Antwerpse 'Quartier Latin', de Kruidtuin, de Arenbergschouwborg, het Elzenveld, ... De wandeling duurt ca. 2,5 uur.

Met een beetje geluk wordt u één van de dertig winnaars. Groepen – en dat is men reeds vanaf minimum tien personen – kunnen bovendien meedingen naar één van de drie groeps-prijzen. De waardevolle prijzen (waaronder een ballonvaart, kwaliteitsfietsen, reistassen en waardebons,...) zullen worden uitgereikt tijdens een feestelijke zitting in januari 2003.

Het wandelboekje 'De theaterwijk' – waarin men alle vragen, het parcours en nuttige achtergrondinformatie terug vindt – is beschikbaar vanaf 1 oktober 2002.

U kan het gratis afhalen bij:
Stichting Leefmilieu vzw/KBC
(de naam wordt dan ARGUS!)
Eiermarkt 8, 2000 Antwerpen
tel. 03 202 90 70, fax 03 202 90 88
info@stichtingleefmilieu.be
www.stichtingleefmilieu.be

Voor wie dit wenst kan het boekje ook worden toegezonden (verzendingskosten: € 2,5).

Het vertrekpunt van de fietszoektocht is het bezoekerscentrum De Wissen in Stokkem. Stokkem bereiken we via de E314, afrit 33 Maasmechelen. We volgen daar richting Maas-eik (N78). In Lanklaar, slaan we rechts de Arnold Sauwenlaan in (N742), richting Stokkem. Volg iets verder naar links het bordje richting 'De Wissen'.

Deze fietszoektocht vertrekt dus aan het bezoekerscentrum De Wissen (Stokkem). Dat is aan knooppunt 49 van het fietsroutenetwerk van Regionaal Landschap Kempen en Maasland (RLKM). De fietszoektocht is bijna 25 km en we fietsen van De Wissen naar Grevenbicht (veerpont 't Veerke), Maaseik en terug naar De Wissen. We volgen daarvoor knooppunten: 49-46-19-13-24-26-46-49-50 en we steken tweemaal de Maas over met het veerpont.

Een kleine tip vooraleer jullie op de fiets springen: lees aandachtig de brochure 'Tussen twee veren' die gratis te verkrijgen is bij het VVV-kantoor in De Wissen. Het zal vast en zeker van pas komen bij het beantwoorden van de vragen.

Opgelet voor de volgende stukjes van het traject:

- *knooppunt 19 is enkel de oversteek van de Maas. Aan de overzijde vinden we meteen aansluiting met knooppunt 13.*
- *wanneer we knooppunt 13 volgen, komen we op een gegeven ogenblik op de Ruitersdijk, parallel aan de Maas. Wanneer we deze dijk terug afrijden, komen we op de Kokkelertstraat uit waar we rechts moeten. Deze weg draait links en moeten we volgen tot we na een paar 100 meter uitkomen op de steenweg. Die steken we over en daar vinden we aansluiting met knooppunt 24.*

Voorbij Maastricht stroomt de Maas Belgisch-Limburg binnen te Neerharen (Lanaken) en vormt tot Kessenich (Kinrooi) de grens met Nederland over een afstand van iets meer dan 40 km. Dit stukje van de Maas noemen we daarom de Grensmaas.

De Grensmaas werd nooit gekanaliseerd en rechtgetrokken. Ze is een natuurlijk meanderende rivier gebleven wat aan haar omgeving een bijzondere en onweerstaanbare charme heeft gegeven.

De verbinding tussen de stromen bevaarbare Maas werd gerealiseerd door een vaart op Belgisch grondgebied en door het Julianakanaal op Nederlands grondgebied. Wat is de naam van de vaart?

			-				2								
--	--	--	---	--	--	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--

Waar men elders in het land bad om het huis te vrijwaren van brand, kwam daar in het Maasland nog iets bij waardoor men zei: 'Godt bewaere dit huys van ... en brandt'. Welk woord komt er in het Maasland nog bij?

[illegible]

Om overstromingen te vermijden, heeft de Maaslander steeds dijken gebouwd. Al in de Frankische tijd werd de natuurlijke oeverwal opgehoogd. Zo ontstond de zomerdijk, die de Maas buiten houdt bij de lagere waterstanden in het zomerseizoen.

Op grotere afstand (500 m à 2 km) kwamen hoge winterdijken, die de Maas ook in de winter moeten tegenhouden. De eerste behoorlijke dijk was de Heirbaan, de huidige gewestweg Rijksweg N78.

Hoe noemen de terreinen tussen de zomerdijk en de winterdijk, die periodiek overstroomd worden?

[illegible]

De Maasdijken vormen lange linten in het landschap waarop zich tientallen plantensoorten vestigen. Ook kleinere zoogdieren, insecten en vogels vinden er een veilige thuishaven.

Stokkem is een oud vestigingsstadje dat in 1181 voor het eerst is vermeld. Stokkem heeft niet alleen een rijke natuur maar ook een rijk verleden. Op het einde van de 9e eeuw werden langs de Maas een aantal burchten gebouwd om de Noormannen buiten te houden. Vermoedelijk werd toen op een kunstmatige heuvel de eerste burcht van Stokkem gebouwd. De burcht weerstond veel belegeringen tot ze in 1702 vernield werd toen de Hollanders de stad aanvielen. Dit betekende het einde van wat eens de sterkste steunpilaar van het graafschap Loon, en later van het prinsbisdom Luik, was. In 1878 kocht Ferdinand Caïmo het grondgebied en bouwde er het huidige kasteel Carolinaberg.

In 1605 werd Stokkem bijna volledig in as gelegd door een verschrikkelijke brand. Daarom dateren de meeste oude huizen hier pas uit de 17de eeuw of later. De Maas gaf – gezien de weelderige wilgengroei op de oevers – in Stokkem ook aanleiding tot een typische bedrijvigheid in Stokkem: de korverij of de vlechtkunst.

Vraag 4

Hoe noemt men het product van wilgen, waarmee men manden maakt?

6						
---	--	--	--	--	--	--

In de loop van de 19e eeuw groeide de korverij in het Maasland uit van een huisnijverheid tot een belangrijke economische activiteit: per week werden negentienduizend stuks korfwerk uitgevoerd. De Stokkemse mandenmakers of 'körvers' werkten bij voorkeur in de kelderverdieping. Daar was het 's zomers koel en 's winters warm. Vandaar dat men de inwoners van Stokkem ook wel 'kelderslakken' noemde.

Tegenover de plaats waar nu het bezoekerscentrum De Wissen gevestigd is, lagen eertijds twee pachthoeven. Nu is dit gebied een grindplas. Tijdens het Franse bewind werd het geheel verkocht voor negen oortjes, een belachelijk klein bedrag. Een oord (verkleinwoord oortje) is een koperen munt met een geldwaarde van één cent.

Vraag 5

Hoe noemt het natuurontwikkelingsgebied dat vlak tegenover het bezoekerscentrum De Wissen is gelegen?

			7			
--	--	--	---	--	--	--

In de loop van de jaren '60 startten nabij Dilsen-Stokkem grootschalige ontgrindingen. Eerst in Bichterweerd en later in Negenoord. Een deel van Negenoord, nl. Kerkeweerd, is al een tijd verlaten door de grindmaatschappij. In Negenoord is de ontgrinding afgelopen maar aangevoerd grind wordt er nog steeds verwerkt.

In Kerkeweerd is men reeds van start gegaan met natuurontwikkeling. Na de grote winteroverstromingen van 1992 en 1993 was er een vrijwel ondoordringbaar wilgenstruweel ontstaan. Zonder ingrepen zou dit geleidelijk evolueren tot een rivierbegeleidend bos, ook ooibos genoemd. Door het inzetten van Galloway-runderen en Konikpaarden wil de beheerder (Stichting Limburgs Landschap) echter ook kansen bieden aan meer open vegetaties. Deze grote grazers zijn aangepast om het hele jaar buiten te leven. De dieren zoeken hun eigen voedsel en worden niet bijgevoerd tenzij in uitzonderlijke omstandigheden. De combinatie van runderen en paarden is interessant omdat de dieren op verschillende wijze grazen en een voorkeur voor andere planten vertonen.

Onder invloed van deze natuurlijke begrazing en de periodieke Maasoverstromingen die zaden, zand en klei aanbrengen, ontstaat in Kerkeweerd een afwisselend landschap van bloemrijke graslanden, struwelen en ooibosjes. Onder de boomlaag groeien bosplanten als sleutelbloem en brede wespenorchis.

Het natuurgebied Kerkeweerd ligt op een kwartier lopen van het Maascentrum de Wissen. We kunnen er binnen via het klaphekje, tenminste als de Galloways en de Koniks jullie niet afschrikken!

't Veerke

Dit veer voert ons naar Grevenbricht, op knooppunt 19 van het Fietsroutenetwerk in Nederlands-Limburg. Nadat we met het veerpont de Maas zijn overgestoken, bevinden we ons op Nederlandse bodem. Hier hebben de bordjes van de fietsknooppunten een andere kleur en onderaan een andere tekst.

Vraag 6

Wat is het eerste woord dat onderaan op de blauwe bordjes staat op Belgische bodem? Geen nood als je het antwoord niet weet, we komen de bordjes straks wel weer tegen.

4						
---	--	--	--	--	--	--

Langs onze fietstocht komen we stille getuigen tegen over de afbakening van de grens tussen België en Nederland: statige grenspalen. Deze gietijzeren grenspalen wegen 372 kg. Op iedere paal staan het jaartal, een nummer (ter hoogte van Mazonhoven heeft de grenspaal nr.113) en de wapenschilden van beide landen. Grenspalen hebben altijd een tegenhanger met hetzelfde nummer aan de overkant. De eigenlijke oostgrens tussen België en Nederland wordt gevormd door de verbinding van de diepste punten in de Maas. De grens verandert hier dus voortdurend.

Vraag 7

Welk is het laatste cijfer van het jaartal dat op de grenspalen staat?

			8
--	--	--	---

Maaseik is een gezellig stadje aan de Maas. Het stadscentrum is rijk aan unieke gevels in Maaslandse renaissance. Maar ook de oude nederzetting Aldeneik, de bedevaartplaats Heppeneert, het kleine Sint-Jansberg en het landelijke Wurfeld met het natuureservaat Den Tösch-Langere, beheerd door Stichting Limburgs Landschap, zijn een bezoek waard. We fietsen over de Maasbrug in Maaseik. Dit is echter niet zo maar een brug.

Vraag 8

Wat is er speciaal aan de brug? We zien een

1									
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Vraag 9

Aan de parking van de Heppenerpoort, op het rondpunt in Maaseik, zie je het ... van de Vlooiënkonink

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Dit beeld herinnert aan de legende van het Heilig Wammes (zie verder). Deze geschiedenis leidde tot spot aan het adres van de Maaseikenaars. Een carnavalsvereniging reageerde hier positief op door de Vlooiënkonink (in feite een bedelaar) aan de stad te schenken. Deze figuur overziet nu het leven in Maaseik, natuurlijk vooral met betrekking tot de talrijke carnaval-activiteiten.

De legende van het Heilig Wammes

'Lang geleden kwam een landloper in Maaseik in gesprek met Onze-Lieve-Heer aan het kruis. De zwerfver kwam tot de conclusie dat ze beiden arme drommels waren en besloot dat ze best samen de nacht konden doorbrengen. Hij legde zijn armzalige kleren aan de voet van het kruisbeeld en sliep de slaap der armzaligen. Bij zonsopgang nam hij afscheid van Jezus maar vergat zijn wambuis (bovenkledingstuk) weer aan te trekken. Toen later op de ochtend een Maaseikenaar voorbij kwam zag hij het 'wammes' onder het kruis heen en weer bewegen. Dra was gans Maaseik te been om het bewegende wammes te bekijken. De stadsbewoners zaten allicht met een groot schuldgevoel want er ontstond spontaan een grote boeteprocessie. Toen de deken bij het wammes kwam besprenkelde hij het zolang met wijwater dat het tot ieders opluchting onbeweeglijk bleef liggen. De inwoners, tevreden met het mirakel in hun stad, legden hun boetekleding af en trokken huiswaarts. Een man bleef achter bij het kruis. Hij raapte het wammes (verkorte vorm van wambuis) op en zag dat de beweging ervan veroorzaakt was door duizenden vlooiën en luizen... De man hield dit geheim voor zich en nam het zelfs mee in zijn graf.' Bewoners van de omliggende dorpen vertellen dat de Maaseikenaars nog steeds niet de ware toedracht van het 'Heilig Wammes' kennen...

Na Maaseik fietsen we verder richting Heppeneert. Heppeneert is een van de kerkdorpen die bij Maaseik horen. De plaats is sinds 1883 een druk bezocht regionaal bedevaartsoord. Wegens een omleiding komen we niet door Heppeneert, maar we ontdekken wel welke prachtige, heldere beek langsheen Heppeneert stroomt...

Vraag 10

Welke beek vloeit er langsheen Heppeneert?

						9			
--	--	--	--	--	--	---	--	--	--

Deze beek ontstaat tengevolge van kwelwater (aan de oppervlakte komend grondwater). Onderweg ontvangt de beek ook kanaalwater via de wateringen. De aanwezige planten op de oever en onder water vormen een essentieel onderdeel van de beek; ze dragen zowel bij tot versteviging van bodem en oever als tot de zuivering van het water.

Deze groeve is een natte groeve; het ... wordt uit het water gehaald. Dat gebeurt met een baggerschip voorzien van een kraan. Een transportband voert dan het ... naar de sorteerinstallatie waar het ingedeeld wordt volgens grootte. De winning is reeds bezig sinds 1961.

Vraag 11

Wat is ... in de bovenstaande tekst? Wat wordt er gewonnen in deze groeve?

									10
--	--	--	--	--	--	--	--	--	----

'De Wissen' in Dilsen-Stokkem is zowel een bezoekerscentrum, uitgerust met de modernste audio-visuele middelen, als een museum over vlechtwerk. Ook het VVV-kantoor is hier ondergebracht. We kunnen er terecht voor geleide wandelingen, groepsbezoeken, informatie over de Maas, het huren van fietsen en kajaks, de veerponten, enz...

EINDWOORD

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

Bezoekerscentrum De Wissen - VVV Dilsen-Stokkem

Maaspark
3650 Stokkem
tel. 089 75 21 71, vanuit Nederland: 0032 89 75 21 71
fax 089 75 21 72
e-mail: info@dewissen.be
website: www.dewissen.be

van 1 april tot 30 september
maandag tot en met vrijdag:
van 9 uur tot 12 uur en van 13.30 uur tot 18 uur
zaterdag en zondag: van 14 uur tot 18 uur
van 1 oktober tot 31 maart
zondag: van 14 uur tot 18 uur
groepsbezoeken op afspraak

Aansluitend op deze route is er een kleiner tochtje van een 10-tal km (volg knooppunten 50-27-19-46-49-50) van De Wissen naar Meeswijk, Berg, Grevenbicht, Bichterweerd, De Wissen.

Jullie kunnen ook eens terugkomen naar deze fietsvriendelijke streek en dan 'de Veerroute Hoal Euver II' fietsen (35 km) via Meeswijk (veerpont Hoal Euver II), Stein Elslou en Maasmechelen, met als volgorde van knooppunten: 50-27-41-43-51-57-56-50.

Al deze fietstochten kruisen één of meerder malen de Maas., waarbij veerponten jullie naar de andere oever van de Maas brengen, nl. veerpont 't Veerke in Bichterweerd (van 1/05 - 30/09 open van 11 u. - 20 u., van 1/06 - 31/08 van 10 u. - 21 u.) en het veerpont Hoal Euver II in Meeswijk (van 1/05 - 31/08 open van 7 u. - 23 u., in de andere maanden van 7 u. - 21.30 u.).

Tekst: Regionaal Landschap Kempen en Maasland.
Foto's: Erwin Christis.

HOOFDPRIJS

Toerisme Limburg schenkt een vakantiecheque ter waarde van € 200 in fietsparadijs Limburg. Dit arrangement wordt gekozen uit het aanbod hoeve/plattelandsvakantie uit de brochure Vlaanderen Vakantieland. Je krijgt er bovendien de gepaste lectuur bij in de vorm van een pakket natuurboeken dat ons door verschillende sponsors ter beschikking worden gesteld. De waarde van het boekenpakket wordt vastgelegd op € 175.

Eerste Prijzen

Provincie West-Vlaanderen: schenkt een vakantiecheque ter waarde van € 50 voor een arrangement uit de Vlaanderen Vakantieland brochure. Dit pakket wordt aangevuld met een boekenpakket.

Provincie Vlaams-Brabant: 1 samengesteld boekenpakket ter waarde van € 125.

Provincie Antwerpen: Toerisme Kempen schenkt 1 waardebon voor een driedaags fietsarrangement 'Grenslandtrip' voor 2 personen in een trekkershut, inclusief twee overnachtingen met ontbijt en routebeschrijving en infopakket.

Provincie Oost-Vlaanderen schenkt een arrangement voor 2 personen ter waarde van € 125.

Provincie Limburg: 1 samengesteld boekenpakket ter waarde van € 125.

Tweede prijzen

Stichting Leefmilieu schenkt 20 natuurboeken, *Dagvlinders in Vlaanderen*, *De das in Vlaanderen*, het kunstboek *Nature Morte* en de kinderbundel *Een kus van Octopus*.

Uitgeverij Lannoo schenkt 20 exemplaren van het boekje *Langs trage wegen* van Paul Maes en 20 cd-roms *Mimi op reis in de boom*.

Uitgeverij Davidsfonds schenkt 10 exemplaren van het prachtige boek *Bossen van Vlaanderen* van de hand van Guido Tack, Paul Van Den Brecht en Martin Hermy.

Afdeling Natuur van de Vlaamse Gemeenschap schenkt een pakket natuurboeken, waaronder *De Kalmthoutse Heide* en *Dagvlinders in Vlaanderen*.

De Vereniging voor Bos in Vlaanderen schenkt 10 prentenboeken *Rein, ever en het bos* in combinatie met een lidmaatschap van de Vereniging.

Fietshandel Peeraer schenkt een haalterset.

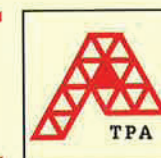

Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap
Afdeling Bos & Groen
Afdeling Natuur

TOERISME OOST-VLAANDEREN

TOERISME
PROVINCIE
ANTWERPEN

WESTTOERISME

